

R O M A N I A

Strategia națională pentru programele operaționale în sectorul de fructe și legume

Perioada 2018-2020

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	3
1. DURATA STRATEGIEI NAȚIONALE.....	4
2. ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE A SECTORULUI ROMÂNESC DE FRUCTE ȘI LEGUME	5
2.1. ANALIZA SITUAȚIEI	5
2.1.1. <i>Potențialul de producție al sectorului</i>	5
2.1.2. <i>Economia producției</i>	8
2.1.3. <i>Sistemul de comercializare a fructelor și legumelor</i>	10
2.1.4. <i>Factorii de competitivitate în sectorul fructelor și legumelor</i>	16
2.1.5. <i>Punctele tari și punctele slabe ale sectorului</i>	17
2.2. STRATEGIA PROPUȘĂ.....	23
2.2.1. <i>Obiective naționale și prioritizarea lor</i>	23
2.2.2. <i>Pertinența și coerența obiectivelor</i>	25
2.2.3. <i>Complementaritatea cu Programul Național de Dezvoltare Rurală și cu alte forme de sprijin financiar</i>	28
3. OBIECTIVELE PROGRAMELOR OPERAȚIONALE, INSTRUMENTE ȘI INDICATORI DE PERFORMANȚĂ 28	
3.1. CERINȚE PRIVIND TOATE TIPURILE DE ACȚIUNI SAU O PARTE DINTRE ACESTEA.....	28
3.2. INFORMAȚII SPECIFICE SOLICITATE PENTRU TIPURILE DE ACȚIUNI (A SE COMPLETEA NUMAI PENTRU TIPURILE DE ACȚIUNI SELECTATE).....	28
3.2.1. <i>Măsuri care vizează planificarea producției (listă neexhaustivă)</i>	29
3.2.2. <i>Măsuri care vizează ameliorarea calității produselor, indiferent dacă acestea sunt proaspete sau procesate</i>	30
3.2.3. <i>Acțiuni vizând îmbunătățirea comercializării (listă neexhaustivă)</i>	31
3.2.4. <i>Acțiuni privind cercetarea și producția experimentală (listă neexhaustivă)</i>	32
3.2.5. <i>Acțiuni de formare profesională (altele decât cele legate de prevenirea și gestionarea situațiilor de criză) și acțiuni vizând promovarea accesului la servicii de consultanță (listă neexhaustivă)</i>	32
3.2.6. <i>Măsuri de prevenire și gestionare a situațiilor de criză</i>	33
3.2.7. <i>Alte masuri</i>	
3.2.8. <i>Cheltuieli administrative</i>	
4. AUTORITĂȚI COMPETENTE ȘI INSTITUȚII RESPONSABILE.....	34
5. DESCRIEREA SISTEMELOR DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE.....	35
5.1. EVALUAREA PROGRAMELOR OPERAȚIONALE ȘI OBLIGAȚIILE DE RAPORTARE ALE ORGANIZAȚIILOR DE PRODUCĂTORI .	37
5.2. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI NAȚIONALE.....	37
ANEXA NR. 1.....	38
ANEXA NR. 2 A.....	39
ANEXA NR. 2 B.....	40
ANEXA NR. 3.....	41
ANEXA NR. 4.....	42
ANEXA NR. 5.....	43
ANEXA NR. 6 (A).....	44
ANEXA NR. 6 (B)	47
ANEXA NR. 7.....	50

CUVÂNT ÎNAINTE

Miniștrii Agriculturii din statele UE au ajuns, în iunie 2007, la un acord privind reformarea organizării comune a pieței în sectorul de fructe și legume (OCP). Politica acestui sector trebuie să răspundă exigențelor pieței prin reducerea fluctuațiilor de preț și a dezechilibrului dintre cerere și ofertă și să încurajeze consumul de fructe și legume, asigurând în același timp competitivitatea produselor.

Organizațiile de producători reprezintă principalii actori ai organizării comune a pieței fructelor și legumelor, al căror rol constă în concentrarea ofertei și adaptarea acesteia la cererea pieței, acționând în numele și interesele membrilor. Organizațiile de producători pot, cu sprijin financiar comunitar și în baza unui program operațional aprobat, să desfășoare activități în domeniul calității producției - producție biologică, al protecției mediului, activități de marketing, promovare și inovare a produselor, activități de prevenire și gestionare a crizelor.

Pentru a asigura eficiența programelor operaționale ale organizațiilor de producători, statele membre elaborează o strategie națională care stabilește procedurile și condițiile de eligibilitate a cheltuielilor în cadrul fondurilor operaționale.

Strategia națională cuprinde o analiză a situației actuale a sectorului de fructe și legume din fiecare stat membru, pe baza punctelor slabe și tari, obiectivele care se desprind din această situație și măsurile prioritare menite să conducă la atingerea obiectivelor identificate, precum și autoritățile competente și sistemul de monitorizare și evaluare.

Strategia României pentru programe operaționale în sectorul de fructe și legume a fost elaborată în conformitate cu articolul 36 alin. (3) al Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, care prevede că statele membre care au recunoscut organizații de producători (OP) în sectorul fructelor și legumelor au obligația elaborării unei strategii naționale pentru programele operaționale (PO) durabile în cadrul acestui sector. Strategia include, de asemenea, un cadru național pentru măsuri de protecție a mediului.

Această strategie a fost dezvoltată de un grup de reprezentanți ai Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, în colaborare cu reprezentanți ai sectorului de fructe și legume.

București, august 2017

1. DURATA STRATEGIEI NAȚIONALE

Strategia națională a României privind programele operaționale în sectorul de fructe și legume este definită pe o perioadă de 3 ani.

2. ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE A SECTORULUI ROMÂNESC DE FRUCTE ȘI LEGUME

În România, Organizarea Comună a Pieței fructelor și legumelor a fost implementată începând cu anul 2007, odată cu reforma europeană a sectorului.

La data de 12 septembrie 2007, România recunoștea prima organizație de producători, în conformitate cu legislația comunitară, ceea ce a determinat elaborarea strategiei mai sus menționate, respectiv **Strategia națională pentru programele operaționale în sectorul de fructe și legume 2009-2013**.

Avantajele financiare UE pentru grupuri și organizații de producători au reprezentat promotorul pentru organizarea sectorului românesc de fructe și legume. România a acordat un sprijin financiar consistent - 75% din valoarea investițiilor (50% fonduri UE, 25% fonduri naționale în conformitate cu art. 47alin. (1) al Regulamentului de punere în aplicare (UE) Nr. 543/2011 al Comisiei din 7 iunie 2011 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului în ceea ce privește sectorul fructelor și legumelor și sectorul fructelor și legumelor prelucrate.

Până la data de 30 aprilie 2017 grupurile de producători recunoscute preliminar care au finalizat investițiile din cadrul planurilor de recunoaștere au obținut recunoașterea ca organizații de producători.

În momentul de față, în România există 24 organizații de producători recunoscute în conformitate cu legislația UE, din care 3 derulează câte un program operațional.

În prezent se continuă procesul de consolidare a formelor asociative în sectorul fructelor și legumelor, în contextul noii politici agricole comune, având în vedere nevoia de stimulare a funcționării organizațiilor de producători.

Activitatea principală a organizațiilor de producători se referă la concentrarea ofertei și comercializarea produselor membrilor pentru care sunt recunoscute. Aceste forme asociative comercializează cantități de legume și fructe din ce în ce mai mari și de calitate, conform standardelor în vigoare, care ajung în prezent în piețele agroalimentare, cantine, piețele de gros și rețelele de supermarketuri.

2.1. Analiza situației

2.1.1. *Potențialul de producție al sectorului*

În România a existat, timp de secole, o puternică tradiție a fermelor familiale. Continuitatea acestei tradiții a fost întreruptă de procesul naționalizării și colectivizării din perioada comunistă. În această perioadă, fermele tradiționale au fost înlocuite, în majoritatea zonelor, de structuri administrative controlate de stat, iar populația zonelor rurale s-a transformat treptat în angajați ai statului, fiind plătiți în bani, sau în bani și în produse agricole.

După căderea comunismului, a început retrocedarea terenurilor naționalizate către foștii proprietari, printr-o succesiune de legi defectuos concepute, ale căror repercusiuni s-au simțit profund asupra sistemelor de producție, de valorificare post recolta, asupra infrastructurii, a cercetării și a consultanței agricole. Acest lucru a generat scăderi dramatice a nivelurilor producției de produse autohtone și transformând România dintr-o țară preponderent exportatoare într-o țară importatoare de fructe și legume.

Reorganizarea sistemului de producție-valorificare a fructelor și legumelor, în scopul valorificării eficiente a condițiilor pedo-climatice deosebite de care dispune România, concomitent cu îmbunătățirea nivelului socio-economic al zonelor rurale, constituie obiectivul prioritar al prezentei strategii.

România are un potențial ridicat pentru producția de legume în câmp, fapt datorat în principal fertilității naturale ridicate a solurilor și a diversității climei. În Anexa nr. 1 „*Harta solurilor din România*” pot fi urmărite categoriile de sol și amplasarea acestora pe teritoriul țării. În afară de condițiile pedoclimatice favorabile pentru producția de fructe și legume, România încă nu dispune în agricultură, în mare parte, de exigențele și facilitățile tehnice caracteristice economiei de piață.

2.1.1.1. Număr apreciabil de exploatații de dimensiuni reduse, cu preponderență în sectorul legumicol

Situația structurii exploatațiilor legumicole cultivate pe clase de mărime este prezentată în Anexa nr. 2 A „*Structura exploatațiilor legumicole*” (sursa datelor - „Recensământul Agricol 2010”-INS). Din datele statistice rezultă ponderea exploatațiilor fără personalitate juridică, cu suprafețe cuprinse între 2- 5 ha.

Așa se explică gradul redus de tehnologizare a exploatațiilor, de pregătire profesională a fermierilor, de organizare a producției, precum și cantități semnificative de fructe și legume comercializate la poarta fermei sau în rețelele de comercializare stradală.

Suprafața cultivată cu legume a scăzut continuu (de la 289,6 mii ha în 1989 la 228,1 mii ha la sfârșitul anului, 2016).

Situația suprafețelor cultivate cu legume este prezentată în Anexa nr. 3 „*Evoluția suprafețelor cultivate cu legume în perioada 2007-2016*”.

De asemenea, suprafața acoperită cu sere în România a scăzut continuu de la 5000 ha în anul 1989 la 431 ha la sfârșitul anului 2016. Evoluția suprafețelor ocupate cu sere și a producției realizate în perioada 2007 - 2016 este prezentată în Anexa nr. 4 „*Situația suprafețelor amenajate cu sere și a producției totale obținute*”.

2.1.1.2. Suprafețe pomicole aflate în declin

Clima și solul României oferă condiții favorabile culturii pomilor și arbuștilor fructiferi, specii răspândite, în funcție de cerințele biologice ale acestora, pe întreg teritoriul țării, din câmpie până la altitudini de peste 800-1000 m.

Patrimoniul pomicol, constituit din livezi și pepiniere, însuma în anii '80 - 290 mii ha, reprezentând 2% din suprafața agricolă a țării. În prezent, patrimoniul pomicol este mult diminuat, suprafața totală cultivată cu pomi fructiferi în anul 2016 fiind de 138 mii ha, reprezentând 1% din suprafața agricolă a țării.

Majoritatea plantațiilor pomicole sunt îmbătrânite, cu vârste mai mari de 25 ani, cu potențial productiv redus, în declin sau abandonate. Potrivit sistemului de cultură, peste jumătate dintre acestea sunt exploatate în sistem extensiv (clasic).

Încadrarea pe grupe de vârstă indică faptul că, din totalul suprafeței cu plantații pomicole, circa 74 % sunt plantații cu vârsta mai mare de 25 ani, circa 19% sunt plantații cu vârsta cuprinsă între 10-25 ani și circa 7 % sunt plantații cu vârsta cuprinsă între 1-10 ani.

Situația structurii exploatațiilor pomicele cultivate pe clase de mărime este prezentată în Anexa nr. 2 B „*Structura exploatațiilor pomicele* (sursa datelor - „Recensământul Agricol 2010”-INS).

Din datele statistice rezultă o suprafață medie ha/exploatație plantație pomicolă cuprinsă între 2- 5 ha.

În Anexa nr. 5 este prezentată *Evoluția suprafețelor cu plantații pomicele în perioada 2007-2016*.

Consumul de fructe pe cap de locuitor s-a situat în perioada 2007-2015 între 65,7 și 87,80 kg/cap de locuitor/an.

Având în vedere producțiile obținute și prezentate în Anexa nr. 6 A „*Producția pomicolă ca medie pe trei ani (2014-2016) exprimată în tone*”, principalele specii pomicele cultivate în România sunt: prunul, mărul, cireșul.

Pentru redresarea sectorului pomicol se derulează în perioada 2015-2020 prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2015-2020 un subprogram pomicol „*Submăsura 4.1a - Investiții în exploatații pomicele*”, care are în vedere înființarea de plantații de pomi fructiferi și arbuști fructiferi, înlocuirea plantațiilor pomicele îmbătrânite și în declin, cu exploatații pomicele viabile care să asigure producții de calitate.

Competitivitatea unei ferme pomicele depinde în mare măsură de raportul dintre producția destinată consumului în stare proaspătă și cea destinată industriei de procesare.

2.1.1.3. Potențial ridicat de asigurare a materiei prime necesare industriei de procesare

Capacitatea totală de procesare a fructelor și legumelor este de circa 160.000 tone/an (sursa datelor: Organizația Interprofesională ProdCom Legume Fructe).

Industria de conservare a legumelor/fructelor are o largă varietate de procese de prelucrare și produse. O parte din ele se desfășoară la un nivel mai redus de mecanizare, în special operațiile de curățare, sortare și umplere în recipiente la unele sortimente. Cele mai multe fabrici sunt prea mari pentru activitățile pe care le desfășoară în prezent.

Principalele tipuri de produse conservate în industria românească sunt:

- conserve legume sterilizate în saramură, ulei, bulion, oțet;
- pastă de tomate de diferite concentrații;
- sosuri condimentate și muștar;
- produse deshidratate din legume;
- suc concentrat de fructe;
- sucuri de fructe;
- fructe conservate prin sterilizare, pasteurizare;
- marmeladă, magiun, gem, dulcețuri;
- fructe deshidratate și uscate.

În cadrul acestor tipuri de conserve, există o mare diversificare a produselor rezultate prin industrializare, varietatea sortimentelor posibil de realizat depășind cifra de 900.

În general produsele românești s-au bucurat și se bucură de apreciere atât pe piața internă, cât și la export, datorită gustului deosebit al acestora, urmare a faptului ca sunt

produse naturale, în tehnologia de fabricare neutilizându-se conservanți, coloranți, sau alți adjuvanți alimentari. În plus, agricultura are un consum redus de substanțe chimice, pesticide, erbicide, etc.

O pondere însemnată în industrializarea legumelor o dețin în continuare, pasta de tomate, mazărea și fasolea verde, ghiveciurile de legume, zarzavaturile pentru supe și ciorbe, iar în industrializarea fructelor, **ponderea** o dețin sucurile de fructe, **dulcețurile**, **gemurile**.

Pentru ridicarea nivelului calitativ al produselor, în afara dotării cu ambalaje corespunzătoare cerințelor actuale este necesar ca unitățile să fie dotate și cu mașini de scos sâmburi (pentru cireșe, vișine, caise, piersici), mașini de divizat sub diferite forme (cuburi, fâșii, felii), mașini de decojit (tomate, piersici, prune), care vor asigura și o creștere substanțială a productivității la aceste operații.

În domeniul cercetării trebuie realizate noi produse, prin folosirea biotehnologiilor și a procedeelelor de biosinteză, perfecționarea tehnologiilor în vederea protejării factorilor de nutriție existenți în materiile prime.

Concluzii:

Potențialul de producție al sectorului este afectat din următoarele considerente:

- numărul mare de exploatații de dimensiuni reduse;
- gradul redus de dotare a exploatațiilor cu mijloace tehnice moderne de producție și recoltare;
- scăderea suprafețelor cultivate cu legume și plantate cu pomi și arbuști fructiferi;
- gradul ridicat de fragmentare a suprafețelor legumicole și pomicole și lipsa unei strategii coerente de consolidare a terenurilor;
- gradul redus de întinerire a plantațiilor pomicole, asociat cu suprafețe mari de plantații pomicole în declin;
- suprafețe mari de spații protejate abandonate și/sau contruite în baza unor tehnici învechite;
- creșterea frecvenței fenomenelor climatice extreme cu efecte asupra producției;
- randamente scăzute la hectar .

În același timp, potențialul de producție al sectorului românesc de fructe și legume se remarcă prin:

- exploatații numeroase;
- sortiment mare de specii și soiuri de fructe și legume;
- condiții pedo-climatice favorabile pentru cultura legumelor, pomilor și arbuștilor fructiferi;
- creșterea suprafețelor cultivate cu soiuri competitive de legume și pomi fructiferi;
- creșterea suprafețelor cultivate cu legume în spații protejate moderne;
- creșterea capacității de producție a ciupercilor în spații climatizate;
- modernizarea unităților de procesare.

2.1.2. Economia producției

2.1.2.1. Valoarea producției de fructe și legume

Sectorul românesc de fructe și legume reprezenta în anul 2014, 24% din valoarea totală a producției vegetale. Cele mai reprezentative produse pentru acest sector sunt prezentate în

Anexele nr. 6 (A) și 6 (B) “*Producția medie pe trei ani exprimată în tone 2014-2016*”. Din Anexa nr. 6 (A) rezultă că producția de mere, prune, mere și cireșe se remarcă prin cantitate în defavoarea producției de nectarine sau piersici, în timp ce din Anexa nr. 6 (B) rezultă că producția de varză, tomate, ceapă, pepeni se remarcă ca fiind reprezentativă chiar și la nivel comunitar.

Cu toate că oferta de produse este diversificată, valoarea adăugată a produselor este mică, mai ales din cauza:

- lipsei cunoștințelor de marketing care presupun metode de pregătire a producției în vederea comercializării (sortare, clasificare) și de prezentare (ambalare și etichetare) menite să asigure produsului atractivitate și siguranță în fața consumatorului;
- lipsa mijloacelor tehnice de spălare, sortare, ambalare, etichetare, păstrare și transport a producției către piață;
- lipsei unui sistem de planificare a producției și de articulare a acesteia în funcție de cerințele pieței.

O valoare adăugată mică a produselor antrenează instabilitate și diferențieri ale veniturilor producătorilor.

2.1.2.2. Prevenirea și gestionarea crizelor

România se confruntă cu importuri crescute de legume și fructe, al căror principal efect s-a resimțit la nivelul prețului și implicit la nivelul veniturilor producătorilor. Lipsa concentrării ofertei, în special a organizațiilor de producători, nu a permis practicarea măsurii de retragere a producției și distribuirea gratuită a acesteia.

Printre factorii generatori de criză în piața fructelor și legumelor se pot enunța:

- producția haotică, neplanificată în funcție de cerințele pieței;
- fenomenele climatice extreme și diferitele boli și dăunători;
- importurile din UE și țări terțe care afectează cu precădere piața legumelor și fructelor;
- o slabă promovare a legumelor și fructelor în rândul consumatorilor precum și rolul și importanța consumului de fructe și legume pentru sănătatea populației.
- diversele articole media care transmit informații incomplete și incorecte despre sectorul de fructe și legume.

De cele mai multe ori, industria de procesare a reprezentat dezechilibrul principal pentru absorbția excesului de producție, fapt cauzat de lipsa integrării verticale a sectorului, prin stabilirea de relații contractuale permanente între producători și procesatori. De aici s-ar putea deduce că filiera produselor proaspete este mult mai vulnerabilă în fața factorilor de criză, indiferent de natură, decât industria de procesare.

Date fiind dimensiunile mici ale fermelor de legume și fructe precum și lipsa de experiență a fermeirilor în relația cu sistemul de asigurare a recoltelor, mecanismele de prevenire și gestionare a crizelor joacă un rol foarte important în salvagardarea veniturilor producătorilor. Având în vedere numărul redus de fermieri care încheie polițe de asigurare a producției de fructe sau legume, putem spune că efectele negative cauzate de culturile legumicole și plantațiilor pomicele de fenomene climatice și de atacul bolilor și dăunărilor

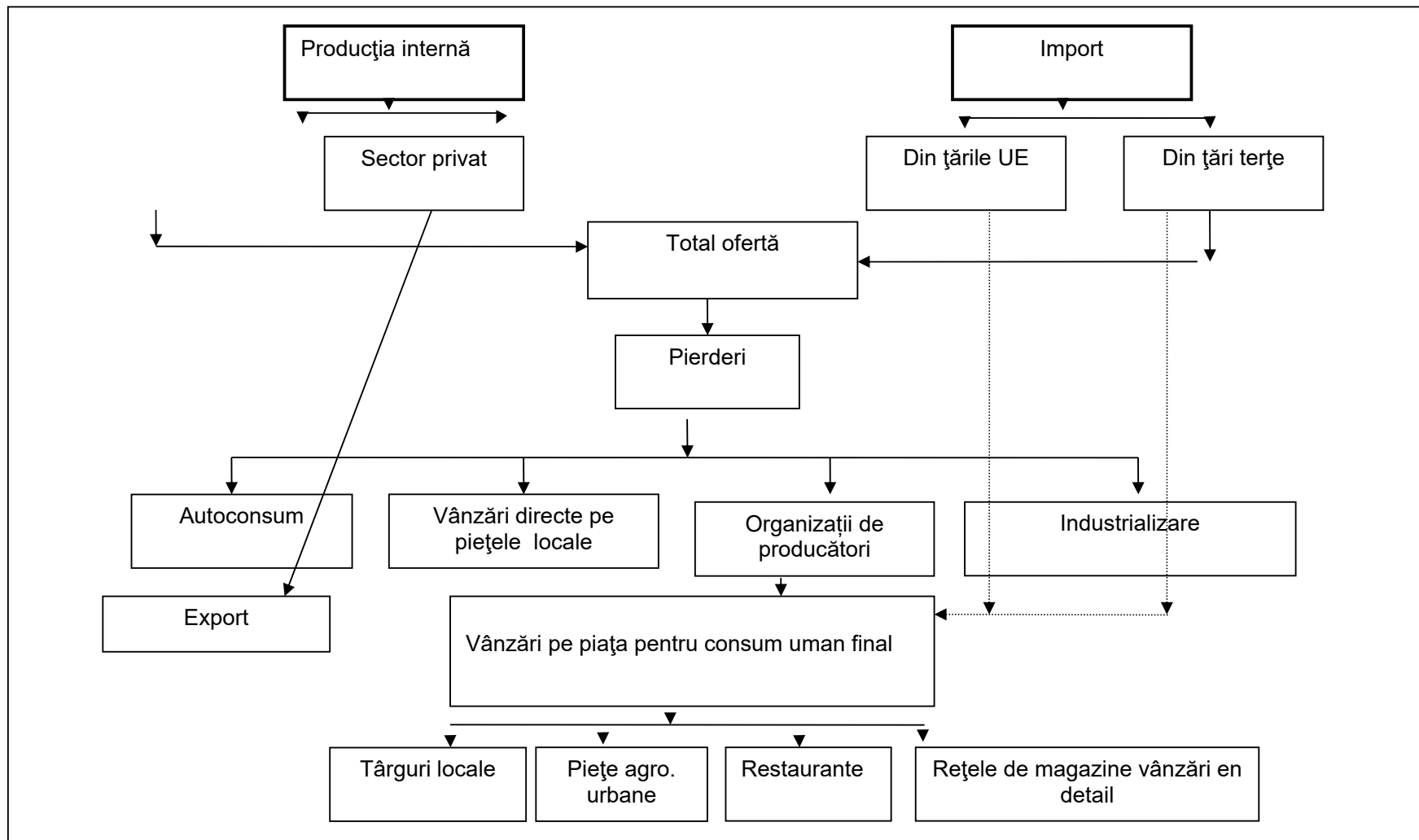
sunt suportate în totalitate de către producător. Excepție fac pagubele provocate de bolile și dăunătorii de carantină pentru care fermierii afectați pot obține sprijin financiar.

Numărul exploatațiilor care își asigură recolta este destul de redus și în aceste condiții pentru sectorul de fructe și legume nu putem vorbi de un sistem de asigurare a recoltei. Cauzele sunt multiple însă cele mai importante deficiențe sunt:

- lipsa interesului din partea producătorilor;
- absența unei oferte atractive/flexibile din partea companiilor de asigurări;
- lipsa demersurilor colective;
- lipsa unui fond de garantare la care să participe administrația, companiile de asigurări și producătorii.

2.1.3. Sistemul de comercializare a fructelor și legumelor

Schema filierei legume-fructe este prezentată în tabelul de mai jos:

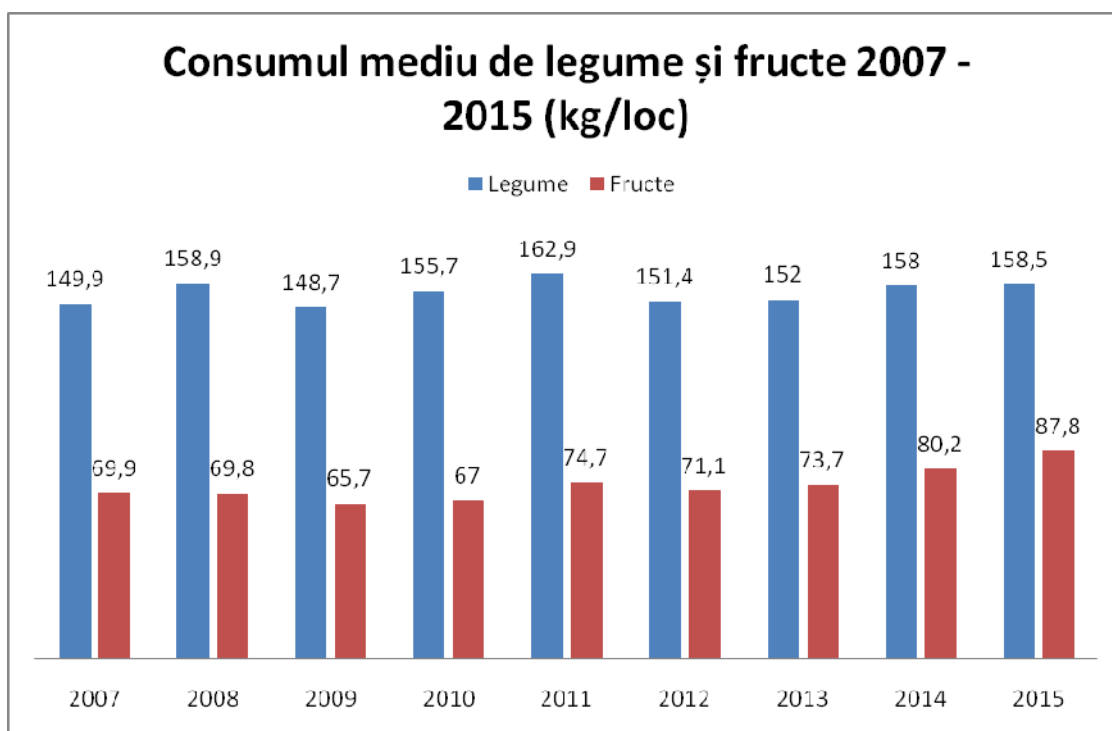

2.1.3.1. Piețe de desfacere/consumator

În perioada 2007 - 2015 consumul mediu de legume a atins un maxim în anul 2011 de 162,9 kg/locuitor și un minim de 148,7 kg/locuitor în anul 2009.

În perioada 2007 - 2015, consumul mediu de fructe a atins un maxim în anul 2015 de 87,8 kg/loc și un minim de 65,7 kg/loc, în anul 2009.

Ca tendință generală se observă o creștere a consumului pentru fructe și legume, fapt ce denotă că populația mănâncă sănătos.

Sursă INS

Analiza efectuată în ultimii cinci ani asupra preferințelor de consum ale populației scoate în evidență o creștere a ponderii fructelor și legumelor în dieta zilnică a populației.

Și totuși, consumul total de fructe și legume rămâne inferior recomandărilor nutriționiștilor, cu toate beneficiile pe care un astfel de consum le are asupra sănătății, fiind o sursă importantă de vitamine, minerale, microelemente și un factor de prevenire a obezității prin reducerea aportului energetic al alimentației.

Cei mai importanți factori socio-economici asociați consumului de fructe și legume sunt vârsta și venitul populației. Tineretul și persoanele cu venituri mici consumă cantități reduse de fructe și legume. De asemenea, se constată că există, în afara acestei clasificări, o parte importantă a populației pentru care consumul de fructe și legume nu constituie o prioritate.

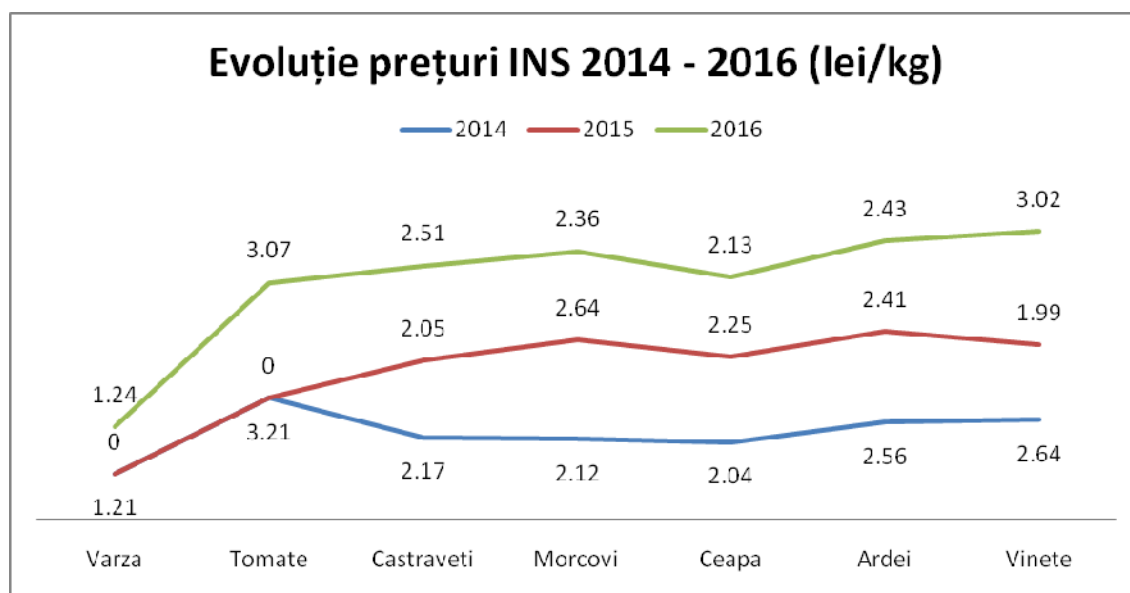
Din păcate, diversificarea ofertei de fructe și legume nu implică automat o creștere a consumului.

Aceste aspecte, dar și cele legate de calitatea organoleptică, preț, fac dificilă estimarea consumului de fructe și legume, mai ales în contextul concurenței cu alte produse alimentare și al lipsei de cunoaștere, în rândul consumatorilor, a valorii nutritive a fructelor și legumelor.

Valorificarea este cea mai dificilă problemă pentru că nu sunt puse bazele unor piețe specifice de valorificare a producției legumicole. Cei care produc legume în cantități mici coboară foarte mult prețul, ceea ce îi dezavantajează pe cei care practică legumicultura ca activitate principală și trăiesc din comercializarea producției.

Valorificarea se face fie direct de la poarta fermei, fie direct pe piață sau prin intermediari.

În graficul de mai jos este prezentată evoluția prețurilor medii la poarta fermei :

Sursa: INSSE

Legumicultorii și pomicultorii sunt amenințați de marile hypermarket-uri dar și de importurile masive. Pe de o parte, marile lanțuri de magazine refuză să cumpere marfa la un preț corect, iar pe de altă parte, importurile concurează producția internă.

Aproximativ 50 - 60% din producția românească de fructe și legume este comercializată în piețe țărănești organizate în centrele urbane și la poarta fermei. Deși prețurile au o tendință crescătoare, chiar și atunci când fermierii au încheiat contracte comerciale, beneficiarii nu vin să ridice marfa decât în momentul în care au scăzut prețurile.

Apariția marilor lanțuri de magazine, schimbarea preferințelor consumatorilor către produsele sortate, ambalate și etichetate care respectă principiile calității și siguranței alimentare continuă să reducă procentul din producția comercializată la poarta fermei în favoarea piețelor organizate. Acest procent este însă în scădere și ca urmare a intensificării comerțului prin intermediari.

Fructele și legumele românești chiar dacă în toate cazurile nu au un aspect comercial care să satisfacă cerințele consumatorului au calități nutriționale deosebite.

Un rol determinant îl au în acest sens organizațiile de producători, al căror obiectiv principal este sacela de concentrare a ofertei, pentru a putea asigura o valorificare calitativă și cantitativă a producției obținute, la un preț avantajos.

2.1.3.2. Piețe de desfacere/aspecte calitative

Piața legumelor și fructelor se caracterizează printr-un comportament specific, diferit de al altor piețe agroalimentare. Acesta este dat de numeroasele sale particularități, dintre care cele mai importante sunt:

Atomicitatea cererii și a ofertei. Aceasta se datorează unui mare număr de producători și consumatori cu puteri economice aproximativ egale ca rezultat al decapitalizării exploatațiilor agricole și al scăderii puterii de cumpărare a populației. În cea mai mare parte, legumele și fructele se obțin în gospodăriile producătorilor, pe suprafețe reduse (max.5.000m²), diversificate ca specii și soiuri. Aceștia reprezintă principalii ofertanți pe piața legumelor și fructelor proaspete, participând nemijlocit la tranzacțiile cu consumatorii. Producătorii individuali acționează, de regulă, pe piețe urbane, dezorganizate, condițiile în care se desfășoară comercializarea fiind rudimentară, ceea ce creează un cadru favorabil pentru „micii detaiști”.

Omogenitatea produselor. Această particularitate este specifică pieței legumelor și fructelor, deoarece într-un anumit moment (funcție de sezonitate) pe piață există produse de aceeași calitate, chiar dacă sunt obținute de producători numeroși.

Sezonitatea produselor legumicole și pomicole induce modificări în consumul populației. Există produse cu grade diferite de sezonitate care intervin pe piață în momentul apariției lor, pe perioade scurte de timp. În acest sens, putem afirma că oferta de legume/fructe în special pentru cele perisabile, este rigidă și este reprezentată de întreaga cantitate de produse recoltate într-o perioadă care, de regulă, corespunde cu tipul de maturare a produselor respective.

Zonalitatea legumelor/fructelor și existența unui sistem de colectare slab dezvoltat determină un nivel ridicat de autoconsum, în principal în zonele rurale unde acesta poate fi de 80%. Ca urmare, pe piețele țărănești ajung doar 20% din totalul producției. Acest fenomen are loc din cauza lipsei de transparență a pieței, consecință a inexistenței unui sistem informațional, ceea ce accentuează discrepanțele dintre cerere și ofertă la nivel zonal. Acestea generează fie excedente, fie deficite cantitative, care, amplificate de fluctuațiile ciclice ale produselor, creează puternice distorsiuni la nivelul pieței. Pentru produsele mai puțin perisabile (rădăcinoase, cartofi, ceapă uscată, mere) acest dezechilibru se poate diminua în timp prin activități de stocare și vânzarea lor eşalonată în cursul anului agricol. Pentru produsele perisabile, depozitarea în stare proaspătă este imposibilă pe perioade lungi de timp, de aceea, de multe ori, oferta depășește cererea, lucru care afectează piața în sensul dezechilibrării sale și scăderii prețurilor.

Gradul ridicat de perisabilitate a unor legume/fructe este determinant în privința aspectului comercial, care poate să dureze doar câteva zile (tomate, căpșuni). Pentru aceasta, este necesar să se recurgă la diferite intervenții de ordin managerial de elaborare a unor programe operative privind eşalonarea și ritmicitatea ofertei de legume și fructe pe piață, în funcție de cererea consumatorilor. Oferta va trebui să corespundă cerințelor atât din punct de vedere cantitativ, cât, mai ales, calitativ pentru a satisface gusturile cumpărătorilor, ca participanți activi pe piață și ca reprezentanți unici ai cererii solvabile. Pentru legumele care au această particularitate și care se află în cantități mari la

producător se apelează la practicarea unor prețuri elastice, funcție de sezon, zonă geografică și segment de piață.

Cererea pentru legume/fructe are un caracter continuu, în timp ce oferta este sezonieră. Pentru aceasta este necesar ca producerea legumelor să se facă pe tot parcursul anului. În acest sens, se poate apela la realizarea producției legumicole în sistem protejat, în sere și solarii, sau prin depozitare în spații cu ventilație naturală sau forțată, dotate cu boxe, camere frigorifice și echipamente pentru supravegherea condițiilor de mediu (temperatură, umiditate, dioxid de carbon). Păstrarea legumelor se poate face și în silozuri din pământ, toamna după recoltare, pentru a fi folosite anul următor (morcov, pătrunjel, păstârnac, țelină, cartofi, sfeclă roșie, varză, ridichi etc.).

Față de alte produse agroalimentare, **producerea legumelor/fructelor necesită un consum foarte mare de factori de producție**, în special de forță de muncă. Aceasta face ca producătorul agricol să intre pe piața care-i oferă cele mai mari avantaje pentru acoperirea cheltuielilor, prin prețul de vânzare.

Gama sortimentală de legume existente pe piață este variată, ceea ce asigură un consum diversificat. Structura culturilor de legume în România este reprezentată de 48 de specii, 97% din acestea fiind speciile foarte cunoscute (ceapa, varza, rădăcinoase etc.) și 3% sortimentele mai puțin utilizate în consumul tradițional, dar apreciate pe piața de consumatori cu putere de cumpărare medie. Cererea pentru toate speciile de legume la nivel de țară este, desigur, acoperită de oferta totală aflată la același nivel, însă pe piețele din diferite zone geografice, apar decalaje determinate de zonalitatea produselor.

Producția de legume/fructe are destinații diverse: pentru consum proaspăt, procesare și export ceea ce necesită organizarea unor canale de distribuție către consumatori. În acest sens, avem în vedere modelul de distribuție a legumelor și fructelor proaspete și pentru industrializare a multor țări ale U.E. (organisme de preluare a produselor de la producători sau de pe piețele acestora, piața de gross).

Cunoașterea particularităților pieței legumelor are rolul de a orienta producătorii și pe ceilalți agenți economici aflați pe filieră în realizarea unor activități eficiente și cât mai puțin incerte. Pentru producătorii organizați sub diferite forme (organizații de producători, cooperative agricole, alte asociații cu personalitate juridică) și pentru cei care se vor forma piața este elementul fundamental al funcționării și existenței lor în mediul concurențial.

2.1.3.3. Infrastructură și rețele de comercializare

Dincolo de sectorul de procesare, în distribuția legumelor și fructelor proaspete sunt implicați colectori (distribuitori direcți), magazine specializate de legume și fructe care achiziționează de obicei de la colectori și supermarketurile care au contract de achiziție fie cu producătorii fie cu colectorii.

Referitor la produsele comercializate prin diferite canale, nu poate fi făcută o cuantificare exactă a volumelor care sunt manipulate prin fiecare din aceste canale. Se apreciază că mai mult de jumătate din cantitatea de legume și fructe comercializată este vândută unui număr mare de intermediari. În general există două căi: vânzarea la poarta fermei (cea mai răspândită) și comerțul stradal.

O altă cale de comercializare este vânzarea directă către magazine și supermarketuri. Această modalitate de comercializare se bazează pe cererea zilnică din magazinele cu amănuntul.

În ceea ce privește supermarketurile, cu excepția organizațiilor de producători, foarte puțini fermieri pot să-și vândă produsele prin acest canal. Se apreciază că mai puțin de 10%

din legumele comercializate sunt vândute pe această cale. Supermarketurile solicită produse de calitate și în cantități mari. Dar chiar și atunci când aceste condiții sunt îndeplinite de către fermieri, din cauza cantităților reduse care pot fi livrate și a discontinuității în livrare, supermarket-urile refuză încheierea de contracte.

Totuși apreciem o creștere a nivelului de produse românești în supermarketuri, mai ales pe perioada vară - toamnă, raportul predominând în favoarea produselor românești, când producția autohtonă echilibrează producția din piață, dar și datorită formelor asociative, care prin organizarea mai bună negociază cu retailerii cantități reprezentative pe o perioadă de circa 4 - 5 luni. La ora actuală în România funcționează 24 organizații de producători în domeniul fructelor și legumelor.

Aceste forme asociative și-au finalizat obiectivele de investiții cuprinse în planurile de recunoaștere și au în dotare mijloacele de colectare, sortare, depozitare și comercializare. La această dată cele 24 organizații de producători dețin o capacitate totală de depozitare legume și fructe de circa 38.000 tone.

Valoarea producției comercializate a formelor asociative din sectorul fructelor și legumelor la nivelul anului anilor 2015-2016 a fost de peste 150.000.000 lei, reprezentând circa 1,2 % din valoarea producției totale de fructe și legume.

2.1.4. Factorii de competitivitate în sectorul fructelor și legumelor

În România, sectorul de fructe și legume se remarcă prin forța de muncă relativ ieftină, costuri reduse ale materiei prime pentru procesare și un potențial ridicat pentru practicarea agriculturii ecologice. De asemenea, calitățile produselor românești sunt recunoscute și apreciate de consumatori, aceștia preferându-le în detrimentul produselor de altă proveniență.

Existența unor centre de cercetare în zone favorabile pentru producția fructelor și legumelor, al căror personal dispune de cunoștințe tehnice și teoretice apreciabile poate crea premisele pentru creșterea competitivității sectorului, cu condiția ca viitoarele proiecte de cercetare să se concentreze pe cercetarea aplicată ale cărei rezultate să fie puse în practică de către producători.

2.1.5. Punctele tari și punctele slabe ale sectorului

TEMATICI	DOMENIU	PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
POTENȚIAL DE PRODUCȚIE	Exploatații	<p>Exploatații numeroase cu sortiment mare de specii și soiuri de fructe și legume</p> <p>Modernizarea unităților de procesare</p>	<p>Număr mare de exploatații de dimensiuni reduse, cu precădere în sectorul legumicol</p> <p>Grad redus de tehnologizare a exploatațiilor</p>
	Suprafețe și capacități de producție	<p>Condiții pedo-climatice favorabile pentru cultura legumelor, pomilor și arbuștilor fructiferi</p> <p>Tendințe de creștere a suprafețelor pomicole și legumicole înființate în sistem superintensiv, inclusiv spații protejate</p> <p>Tendință de creștere a capacității de producție a ciupercilor în spații climatizate</p>	<p>Scăderea suprafețelor cultivate cu legume, pomi și arbuști fructiferi în raport cu suprafața arabilă totală</p> <p>Gradul ridicat de fragmentare a suprafețelor legumicole și pomicole și lipsa unei strategii coerente de consolidare a terenurilor</p> <p>Grad redus de întinerire a plantațiilor pomicole asociat cu suprafețe mari de plantații pomicole în declin</p> <p>Suprafețe mari de spații protejate abandonate și/sau contruite în baza unor tehnici învechite</p>

	Volume de producție	Creșterea producției medii de legume și fructe	<p>Creșterea producției de fructe destinate procesării, în defavoarea pieței produselor proaspete</p> <p>Aplicarea unor tehnici cde cultură neactualizate (tehnici de întreținere a culturilor, de alegre și aplicare a tratamentelor fitosanitare, etc)</p> <p>Randamente scăzute la hectar</p> <p>Volum redus de producție în extrasezon</p>
ECONOMIA PRODUCȚIEI	Valoarea producției	Sector economic important, prin producția de fructe și legume	<p>Valoare adăugată redusă pentru produsele aparținând sectorului de fructe și legume</p> <p>Instabilitatea veniturilor producătorilor</p>
	Prevenirea și gestionarea crizelor	Industria procesatoare rămâne un deșeu important pentru excesul de producție neabsorbit de piața produselor proaspete	<p>Număr mare de exploatații vulnerabile din punct de vedere economic, mai ales din cauza neplanificării producției</p> <p>Număr mare de exploatații care nu aplică tehnici de limitare a efectelor fenomenelor climatice extreme și de prevenire a atacului de boli și dăunători</p>

			Grad redus, aproape inexistent de asigurare a recoltelor
COMERCIALIZARE	Piață de desfacere/consumator	Consumatori care apreciază calitatea produselor autohtone Asocierea consumului de fructe și legume cu sănătatea Menținerea consumului de fructe și legume procesate	Preț relativ mare al fructelor și legumelor Nivel redus de cunoștințe în rândul consumatorilor referitoare la calitate și siguranță alimentară
	Piață de desfacere/aspecte calitative	Implementarea sistemelor de calitate privind condiționarea și comercializarea fructelor și legumelor	Aplicarea la scară redusă de către micii comercianți a standardelor de comercializare a fructelor și legumelor
	Rețele și infrastructură de comercializare	Piață de desfacere relativ mare Rețele de retail în plină expansiune	Lipsa unui sistem eficient de monitorizare a informațiilor de pe piață care se traduce printr-o incapacitate de adaptare la cerințele și tendințele pieței Lipsa formelor asociative pentru comercializarea producției membrilor (grupuri și organizații de producători) Distribuție fragmentată și persistența fenomenului de vânzare la poarta fermei ca urmare a lipsei mijloacelor tehnice pentru colectare, sortare, ambalare, depozitare și transport către piață

			<p>Grad redus de concentrare a producției coroborat cu lipsa centrelor de colectare a producției (platforme și piețe de gros)</p> <p>Acces redus în marea distribuție (marile lanțuri de magazine) ca urmare a lipsei acordurilor interprofesionale privind comercializarea produselor și număr mare de speculanți</p>
	Certificare și însemne de calitate	<p>Creșterea numărului de exploatații a căror producție este certificată în conformitate cu bunele practici agricole și siguranța alimentară</p> <p>Potențial privind certificarea indicației geografice a produselor</p>	<p>Lipsa certificărilor și a însemnelor de calitate</p> <p>Grad scăzut de garantare a calității produselor - în special în privința utilizării produselor de protecție a plantelor</p> <p>Grad scăzut de integrare a managementului calității</p> <p>Lipsa demersurilor colective pentru rezolvarea unor probleme de siguranță alimentară</p>
	Schimburi comerciale	<p>Ofertă diversificată</p> <p>Piață de desfacere</p> <p>Apariția pe piață a operatorilor de</p>	<p>Lipsa programelor de promovare a legumelor și fructelor în țări terțe și pe piața internă</p> <p>Balanța comercială a sectorului</p>

		anvergură internațională	<p>este negativă, importurile depășind cu mult exporturile de fructe și legume</p> <p>Grad redus de competitivitate a produselor</p> <p>Lipsa de acorduri interprofesionale</p>
FACTORI DE COMPETITIVITATE	Costuri de producție	<p>Forță de muncă relativ ieftină</p> <p>Costuri reduse ale materiei prime pentru industria de procesare</p>	<p>Forță de muncă necalificată și îmbătrânită</p> <p>Costuri tehnologice mari (energie și apă pentru irigații), în special pentru spațiile protejate</p> <p>Lipsa unor programe care să aibă în vedere identificarea metodelor de reducere a costurilor</p>
	Cercetare , dezvoltare și inovare	<p>Existența unei rețele de cercetare extinse la nivelul țării</p> <p>Pregătire adecvată a personalului din institutele și stațiunile de cercetare</p>	<p>Lipsa proiectelor de cercetare aplicată</p> <p>Lipsa inovării și a cercetărilor de piață</p> <p>Grad redus de aplicare a rezultatelor cercetărilor</p>
	Promovarea produselor	<p>Produsele românești sunt recunoscute pentru calitățile intrinseci, de multe ori consumatorii preferându-le în detrimentul altor produse</p>	<p>Lipsa unor campanii de promovare a produselor autohtone</p>

	Agricultura ecologică: fructe și legume ecologice	Potențial de producție și de piață Efectele benefice ale produselor ecologice asupra sănătății Impact minim asupra mediului	Costuri mari de producție Prețuri mari Grad redus de încredere în producția ecologică
--	---	---	---

2.2. Strategia propusă

2.2.1. Obiective naționale și prioritizarea lor

În conformitate cu prevederile Regulamentului 1308/2013, obiectivele organizării de piață în sectorul de fructe și legume sunt:

- planificarea producției, inclusiv estimarea și monitorizarea producției și a consumului;
- ameliorarea calității produselor, indiferent dacă acestea sunt proaspete sau procesate;
- creșterea valorii comerciale a produselor;
- promovarea produselor proaspete sau procesate;
- promovarea și furnizarea de asistență tehnică pentru utilizarea standardelor de producție, îmbunătățirea calității produselor;
- măsuri de protecție a mediului, în special în domeniul apei și metode de producție care să respecte mediul, inclusiv agricultura ecologică;
- gestionarea produselor secundare și a deșeurilor, în special pentru protecția calității apelor, a solului și a peisajului și ocrotirea sau favorizarea biodiversității;
- prevenirea și gestionarea crizelor;
- asigurarea recoltelor;
- asigurarea programării și a adaptării producției la cerere, în special în privința calității și a cantității;
- concentrarea ofertei și introducerea pe piață a produselor obținute de membrii lor, inclusiv prin comercializare directă;
- elaborarea de inițiative în domeniul promovării și al comercializării;
- furnizarea de asistență tehnică necesară pentru utilizarea piețelor la termen și a sistemelor de asigurare;
- optimizarea costurilor de producție și a randamentului investițiilor ca reacție la standardele de mediu și stabilizarea prețurilor de producție;
- promovarea și furnizarea de asistență tehnică pentru utilizarea unor practici de cultivare și a unor tehnici de producție care protejează mediul.

În baza acestor obiective și a celor evidențiate în tabelul privind relevanța și coerența obiectivelor, activitățile din cadrul programelor operaționale trebuie să se orienteze spre următoarele priorități:

1. creșterea competitivității produselor: având în vedere gradul scăzut al cunoștințelor privind marketing-ul fructelor și legumelor, creșterea competitivității produselor se poate asigura prin programe de formare profesională, promovarea cercetării aplicate și optimizarea costurilor de producție. În același timp sunt necesare investiții în tehnologie care să determine crearea de plus valoare producției de fructe și legume, concentrarea ofertei și îmbunătățirea infrastructurii rețelelor de comercializare.
2. optimizarea costurilor de producție, stabilizarea prețurilor de producție, planificarea producției și a ofertei: având în vedere tendința de concentrare a ofertei de fructe și legume la nivel comunitar este important ca producătorii să-și planifice oferta și să se adapteze mai bine la cererea pieței (produse de calitate, cantitate, ritmicitate și termene de livrare scurte respectarea principiilor de trasabilitate). Creșterea numărului de organizații de producători și a gradului de profesionalizare a personalului angajat poate determina indirect creșterea veniturilor producătorilor.

Acordurile profesionale pot juca un rol foarte important în stabilirea unui echilibru între cerere și ofertă cu efecte pozitive în piață. De aici se poate deduce necesitatea stimulării dezvoltării organizațiilor interprofesionale ca partener important în modelarea politicii de piață. Atâta timp cât organizațiile interprofesionale sunt capabile să se implice în rezolvarea problemelor tehnice și tehnologice ale producătorilor printr-un parteneriat cu rețeaua de cercetare acestea pot stimula creșterea importanței cercetării aplicate și a gradului de inovativitate a fermierilor.
3. promovarea: pentru a încuraja desfacerea de fructe și legume este necesară o abordare structurală a promovării. Promovarea producției de fructe și legume are un impact pe termen lung asupra consumului și este una din măsurile importante pe care organizațiile de producători trebuie să o realizeze.
4. prevenirea și gestionarea crizelor: legumele și fructele sunt sensibile la fluctuația prețurilor de pe piață. România găsește că este important ca o criză a pieței să fie prevenită. De aceea ar fi de dorit ca organizațiile de producători:
 - a) să poată stimula prin promovare și mai mult desfacerea;
 - b) să organizeze activități de calificare, de exemplu în domeniul sistemelor de calitate, marketing, stimularea desfacerii, etc.
 - c) organizațiilor de producători să poată încheia o asigurare de recoltă pentru membrii săi.
5. creșterea potențialului de producție: se poate realiza prin creșterea gradului de tehnologizare și a orientării către piață a exploataților.

2.2.2. Pertinența și coerența obiectivelor

Din analiza punctelor tari și punctelor slabe, pentru sectorul de fructe și legume obiectivele specifice sunt prezentate în tabelul de mai jos:

TEMATICI ȘI OBIECTIVE GENERALE	DOMENIU	OBIECTIVE SPECIFICE
<p>POTENȚIAL DE PRODUCȚIE</p> <p>Creșterea gradului de utilizare a suprafețelor și creșterea potențialului de producție</p>	Exploatații	<p>Creșterea suprafeței medii a exploatațiilor</p> <p>Creșterea gradului de tehnologizare a exploatațiilor</p> <p>Creșterea orientării către piață a exploatațiilor</p>
	Suprafețe și capacități de producție	<p>Creșterea suprafețelor cultivate cu legume, pomi și arbuști fructiferi</p> <p>Creșterea gradului de întinerire a plantațiilor pomicole</p> <p>Creșterea suprafețelor de spații protejate construite în sistem superintensiv</p>
	Volume de producție	<p>Creșterea volumului producției de fructe și legume, atât pentru piața produselor proaspete, cât și pentru piața produselor procesate</p> <p>Îmbunătățirea cunoștințelor privind tehnicile de producție</p>

ECONOMIA PRODUCȚIEI	Valoarea producției	Creșterea valorii adăugate a producției
	Prevenirea și gestionarea crizelor și asigurarea veniturilor producătorilor	<p>Adaptarea producției la cererea pieței</p> <p>Promovarea sistemelor integrate de prevenire a efectelor fenomenelor climatice, precum și a efectelor atacului de boli sau dăunători</p> <p>Dezvoltarea unor sisteme de asigurare a recoltelor</p>
COMERCIALIZARE Creșterea consumului de fructe și legume	Piață de desfacere/consumator	<p>Creșterea accesibilității fructelor și legumelor, în termeni de preț, calitate, percepție</p> <p>Creșterea orientării către piață a exploatațiilor</p>
	Piață de desfacere/aspecte calitative	Promovarea sistemelor de calitate
	Rețele și infrastructură de comercializare	<p>Creșterea numărului de forme asociative de comercializare</p> <p>Promovarea acordurilor interprofesionale pe filiera de produs</p>
	Certificare și însemne de calitate	Promovarea certificărilor și a însemnelor de calitate
	Schimburi comerciale	Creșterea exporturilor cu fructe și legume

FACTORI DE COMPETITIVITATE Creșterea competitivității produselor	Costuri de producție	Încurajarea formării profesionale a fermierilor Optimizarea costurilor de producție
	Cercetare , dezvoltare și inovare	Dezvoltarea proceselor inovative și de cercetare aplicată în cadrul sectorului Promovarea cercetării aplicate
	Promovarea produselor	Promovarea produselor românești pe piața unică și pe piețe terțe
	Agricultura ecologică: fructe și legume ecologice	Încurajarea producției ecologice de fructe și legume

2.2.3. Complementaritatea cu Programul Național de Dezvoltare Rurală și cu alte forme de sprijin financiar

Conform art. 30 din Regulamentul 891/2017 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sectorul fructelor și legumelor și sectorul fructelor și legumelor prelucrate, de completare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sancțiunile care trebuie aplicate în sectoarele menționate și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 543/2011 al Comisiei, organizațiile de producători nu pot beneficia de sprijin financiar pentru același tip de acțiuni și în cadrul Organizării Comune de Piață, și în cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală.

3. OBIECTIVELE PROGRAMELOR OPERAȚIONALE, INSTRUMENTE ȘI INDICATORI DE PERFORMANȚĂ

3.1. Cerințe privind toate tipurile de acțiuni sau o parte dintre acestea

3.2. Informații specifice solicitate pentru tipurile de acțiuni (a se completa numai pentru tipurile de acțiuni selectate)

În conformitate cu art. 31 alin. (1) al Regulamentului 891/2017, măsurile eligibile în cadrul programelor operaționale sunt:

3.2.1. Măsuri care vizează planificarea producției, inclusiv estimarea și monitorizarea producției și a consumului;

3.2.2. Măsuri care vizează ameliorarea calității produselor, indiferent dacă acestea sunt proaspete sau procesate;

3.2.3. Măsuri care vizează creșterea valorii comerciale a produselor;

3.2.4. Acțiuni privind cercetarea și producția experimentală

3.2.5. Măsuri de formare profesională (altele decât cele aferente prevenirii și gestionării crizelor) și de promovare produselor proaspete sau procesate;

3.2.6. Măsuri de prevenire și gestionare a crizelor;

3.2.7. Alte măsuri;

3.2.8. Cheltuieli administrative și de personal privind implementarea fondurilor operaționale și a programelor operaționale.

INFORMAȚII CU CARACTER GENERAL PRIVIND INVESTIȚIILE

- **tipuri de investiții eligibile:** pentru fiecare tip de măsură, organizațiile de producători pot realiza investiții. Investițiile eligibile sunt cele care se dovedesc necesare pentru atingerea obiectivelor stabilite în strategia națională. Aceste tipuri de investiții se regăsesc în lista de mai jos.
- **forme eligibile de achiziții:** cumpărare, leasing, închiriere (atunci când se justifică din punct de vedere economic).
- **închirierea și achiziția în sistem leasing:** cererea de plată a organizației de producători trebuie să fie însoțită de:
 - justificarea economică a alegerii făcute de organizația de producători de a nu investi, în cazul unei închirieri;
 - contractul semnat în numele organizației de producători, care să prevadă durata, obiectul și costurile cu chiria sau cu leasing-ul;

- copia facturilor care atestă plata ratelor. Costurile de instrumentare a dosarului, dobânzile, costurile cu asigurarea, etc nu sunt eligibile. Numai valoarea închirierii echipamentului/utilajului este eligibilă.
 - **echipamente de ocazie:** echipamentele de ocazie sunt eligibile dacă respectă cumulativ 3 condiții:
 - vânzătorul echipamentului trebuie să dea o declarație în care să menționeze originea acestuia și faptul că în ultimii 7 ani, echipamentul nu a făcut obiectul sprijinului **niciunei** forme de ajutor public (în special național sau comunitar);
 - prețul echipamentului de ocazie nu trebuie să depășească valoarea de piață a acestuia și trebuie să se situeze sub costul unui echipament similar în stare nouă;
 - echipamentul trebuie să aibă caracteristicile tehnice necesare pentru implementarea măsurii și trebuie să fie conform normelor aplicabile.
- În aceste condiții, cererea de plată a organizației de producători va fi însoțită de copii ale facturilor și declarația vânzătorului.
- **modalitățile de luare în primire a investiției**
 - luarea în primire în momentul achiziției, pe bază de factură;
 - în funcție de împrumutul sau leasing-ul realizat pentru investiția respectivă (rate fără costuri financiare și dobânzi).

3.2.1. Măsurile care vizează planificarea producției (listă neexhaustivă)

- pentru orice fel de producție: mașini și echipamente pentru administrarea pesticidelor și fertilizanților specifice producției de fructe și legume care fac obiectul OCP și pentru care organizația de producători este recunoscută.
- producția legumicolă: echipamente de pregătire a solului și de înființare a culturilor (mașini de plantat, semănat, mașini de montat și demontat tunele) echipamente pentru recoltat.
- producția pomicolă: echipamente de pregătire a solului și echipamente de tăiat și de recoltat.
- producția biologică: motocultoare, echipamente pentru distrugerea temică a buruienilor (cu excepția mijloacelor de tracțiune);
- construcția și amenajarea serelor, precum și amenajarea căilor de exploatare în incinta exploatației, a solarilor cu folie de plastic și echipamente tehnice conexe (mijloace de tăiere și de manipulare a recoltei, instalații pentru îmbogățire cu CO₂, modernizări ale mijloacelor de încălzire, ecran termic, sistem de susținere a plantelor, atomizor cu ceață, echipamente pentru administrarea tratamentelor fitosanitare, etc);
- irigare: investiții în sisteme proprii de irigare, fertirigare și de colectare și reutilizare a apei de drenaj (foraje, crearea de rezerve de apă, stație de pompare, filtrare, dozare, automatizare, pe parcelele din câmp deschis, în spații protejate sau, cu ocazia înființării de plantații pomicole, irigare prin picurare, etc), precum și în utilaje și echipamente necesare pentru întreținerea acestora;
- abonamente la serviciile de alertă meteo (grindină, îngheț, furtuni, etc);
- echipamente de avertizare agricolă (climatică și a stării fitosanitare): stații meteo, echipamente informatice și soft-uri, echipamente/instrumente pentru estimarea gradului de infestare cu boli și dăunători, etc;
- depozitare, condiționare, transport, recepție, echipamente pentru transformare primară:

- construcție stație de recepție, lotizare și/sau depozitare, inclusiv amenajarea spațiilor pentru congelarea produselor;
- pregătire pentru condiționare (curățare, spălare, sortare, depelare, ambalare);
- bazine de decantare, păstrarea fermității produselor;
- igienizare peste normele obligatorii (spălătoare pentru igienizarea mașinilor și echipamentelor);
- manipulare (motostivuitoare, etc);
- box-paleți, lădițe de plastic, etc;
- ameliorarea condițiilor de stocare în aer liber a ambalajelor.
- echipamente și mașini pentru, spălarea fructelor și legumelor, box-paleți, recepția produselor - loturi și depozitare, lădițe pentru depozitare în aer liber).

Condiții de eligibilitate pentru acordarea sprijinului financiar pentru fondurile operaționale

- costurile cu forța de muncă pentru activitățile de producție nu sunt eligibile;
- cererea de plată va fi însoțită de facturile emise în numele organizației de producători;
- lista membrilor beneficiari ai acțiunilor.

3.2.2. Măsuri care vizează ameliorarea calității produselor, indiferent dacă acestea sunt proaspete sau procesate

(listă neexhaustivă)

- sisteme de susținere și de tăiere (suplimentare față de cele practicate în mod curent): echipamente specifice pentru tăiere (tăiere mecanică), cheltuieli suplimentare (diferența dintre cheltuielile efectuate și cele convenționale) legate de îmbunătățirea metodelor de tăiere;
- renovare și construcție de celule frigorifice, congelare și achiziție de instalații și echipamente conexe; achiziții de mijloace de transport cu temperatură controlată sau de echipamente frigorifice suplimentare (cutii frigorifice); instrumente de măsură și securitate (grup electrogen, echipamente pentru înregistrarea temperaturii și a umidității, senzori și alarme), echipamente pentru răcire, platforme frigorifice;
- costurile materialului săditor pentru culturile perene și investiții în echipamente și utilaje accesorii procesului de plantare (palisaj: picheți, sfoară, rafie, etc), supraaltoire;
- informatizarea infrastructurii de sortare, curățare, calibrare, triere colorimetrică sau fotometrică: investiții, soft-uri;
- defrișarea livezilor și a arbuștilor și reconversia soiurilor;
- combaterea bolilor și dăunătorilor: deratizări și dezinsecții ale camerelor frigorifice și ale spațiilor de depozitare (suplimentare activităților obligatorii de deratizare și de dezinsecție); combaterea rozătoarelor din culturi (suplimentare activităților obligatorii de deratizare și de dezinsecție); plase împotriva atacului de dăunători, etc;

- certificare și menținerea certificării: certificarea și menținerea certificării pentru spațiile de depozitare și pentru exploatații - audit, diagnostic, consiliere, etc;
- trasabilitatea produselor: soft-uri necesare asigurării trasabilității (identificarea parcelelor), cod de bare; monitorizarea orelor de lucru din cadrul OP și ale producătorilor; elaborarea și controlul caietelor de sarcini;
- controlul calității (sonde, penetrometre, higrometre, materiale de laborator, aparate și instrumente de măsură), elaborarea și controlul caietelor de sarcini, inclusiv pentru producția ecologică;
- control intern privind respectarea dispozițiilor fitosanitare și a limitei maxime admis de reziduuri de pesticide : analize, elaborarea și controlul caietelor de sarcini;
- lupta împotriva înghețului și a grindinei: plase anti-grindină; instalații de aspersie; plase de protecție, etc;
- îmbunătățirea polenizării în sere: albine sau bondari;

Condiții de eligibilitate pentru acordarea sprijinului financiar pentru fondurile operaționale

- înregistrarea orelor de muncă și nivelul de calificare a personalului care este implicat în acțiuni care vizează îmbunătățirea sau menținerea calității produselor;
- cererea de plată va fi însoțită de facturile emise în numele organizației de producători.

3.2.3. Acțiuni vizând îmbunătățirea comercializării (listă neexhaustivă)

- costuri cu depozitarea pentru ordonarea și fluidizarea vânzărilor: investiție într-o locație de depozitare suplimentară în raport disponibilitățile deținute;
- informatizarea și gestionarea stocurilor: investiții, soft-uri;
- înființarea sau îmbunătățirea unui departament comercial sau a unui birou de vânzări: investiții (construcție), prestări servicii, costuri interne;
- studii și prospectări de piață, studii privind preferințele consumatorilor, participări la târguri și expoziții: studii de piață în orice țară; prospectarea pieței (numai costurile salariale legate de deplasări și personalul implicat în comercializare); târguri și expoziții; studii privind preferințele consumatorilor (costurile studiilor, prestări de servicii, costuri interne);
- publicitate, promovarea mărcilor comerciale ale organizațiilor: campanii de publicitate/promovare; spoturi publicitare; costuri privind etichetarea cu marca organizației; costuri cu înregistrarea mărcilor; costul privind crearea mărcii comerciale; materiale publicitare;
- publicitate și promovare generică: campanii de publicitate/promovare; spoturi publicitare; costuri privind etichetarea; materiale publicitare;
- publicitate, promovarea mărcilor sub însemne de calitate: campanii de publicitate/promovare; spoturi publicitare; costuri privind etichetarea sub însemnele de calitate; costuri cu înregistrarea mărcilor sub însemne de calitate; costul privind crearea mărcii comerciale; materiale publicitare;
- costuri administrative și juridice generate de fuziunile sau achizițiile organizațiilor de producători: consultații juridice, întocmirea actelor, costurile cu desfășurarea adunărilor generale, costuri de expertiză financiară și contabilă;
- crearea de noi produse: logo, inovare de ambalaje, studii de marketing;

- crearea unui site internet/intranet: achiziția de materiale, crearea site-ului, soft-uri, prestări servicii, costuri interne;
- politica de planificare a culturilor și calendare de producție: studii prealabile - determinări ale suprafețelor și previziuni ale recoltei, colectarea și sinteza informațiilor.

Condiții de eligibilitate pentru acordarea sprijinului financiar pentru fondurile operaționale

- înregistrarea orelor de muncă și nivelul de calificare a personalului care este implicat în acțiuni care vizează îmbunătățirea comercializării;
- cererea de plată va fi însoțită de facturile emise în numele organizației de producători.

3.2.4. Acțiuni privind cercetarea și producția experimentală (listă neexhaustivă)

- cercetare și producție experimentală: costuri interne, prestări servicii, achiziții de materiale;
- ameliorare genetică, testarea rezistenței la boli: costuri interne, prestări servicii, achiziții de materiale;
- crearea de produse biologice (costurile cu semințele și materialul săditor biologic nu sunt eligibile): costuri interne, prestări servicii, achiziții de materiale;

Condiții de eligibilitate pentru acordarea sprijinului financiar pentru fondurile operaționale

- înregistrarea orelor de muncă și nivelul de calificare a personalului care este implicat în acțiuni care vizează cercetarea și producția experimentală;
- cererea de plată va fi însoțită de facturile emise în numele organizației de producători.

3.2.5. Acțiuni de formare profesională (altele decât cele legate de prevenirea și gestionarea situațiilor de criză) și acțiuni vizând promovarea accesului la servicii de consultanță (listă neexhaustivă)

- instruire privind utilizarea soft-uri achiziționate în cadrul programului operațional;
- formare și instruire tehnică cu privire la punerea în practică a uneia sau mai multor acțiuni din cadrul programului operațional: în funcție de domenii - producția ecologică, producția integrată și gestionarea integrată a bolilor și dăunătorilor, alte aspecte de mediu, calitatea produselor, inclusiv reziduurile de pesticide și alte domenii. Formarea și instruirea trebuie atribuite unui personal calificat (intern sau extern) în sensul punerii în aplicare a măsurilor.

Condiții de eligibilitate pentru acordarea sprijinului financiar pentru fondurile operaționale

- înregistrarea orelor de muncă și nivelul de calificare a personalului care este implicat în acțiuni de formare profesională;
- cererea de plată va fi însoțită de facturile emise în numele organizației de producători.

3.2.6. Măsuri de prevenire și gestionare a situațiilor de criză

Măsurile de prevenire și gestionare a situațiilor de criză se pot finanța în două modalități:

- direct, de către organizația de producători;
- prin contractarea de credite pentru acoperirea cheltuielilor pentru prevenirea și gestionarea situațiilor de criză.

Organizația de producători este cea care contractează creditul. Creditele neutilizate pe parcursul unui program operațional pot fi continuate în cadrul unui program operațional ulterior. La momentul depunerii cererii de plată, organizația de producători furnizează copie a contractului de credit, graficul de rambursare și extrasele de cont.

În aceste condiții, cheltuielile eligibile sunt:

- cheltuielile propriu-zise efectuate de organizația de producători;
- rambursarea ratei creditului.

Pentru fiecare acțiune de prevenire și gestionare a crizelor, este permisă o singură modalitate de finanțare.

Cheltuielile aferente măsurilor de prevenire și gestionare a crizelor, inclusiv rambursările de credite și dobânzi nu trebuie să reprezinte mai mult de o treime din cheltuielile efectuate în cadrul programului operațional.

Măsuri eligibile:

- **promovare și comunicare:** mesaje prin mijloace audio-vizuale, promovare prin telefonie mobilă, etc. **Condiții de eligibilitate:** organizația de producători trebuie să justifice efectiv că aceste măsuri sunt suplimentare promovării curente;
- **formare profesională:** acțiuni comerciale, de formare privind comunicarea, negocierile comerciale, consiliere în comunicare și marketing. **Condiții de eligibilitate:** detalii și planuri de formare; formările trebuie atribuite unui personal calificat și suplimentar.
- **asigurarea recoltei:** costurile primelor de asigurare plătite de producători pentru asigurarea împotriva pierderilor cauzate de fenomene meteorologice nefavorabile și/sau a pierderilor cauzate de bolile vegetale sau de pagubele cauzate de animale sau dăunători. **Condiții de eligibilitate:** numai contractele gestionate de organizația de producători sunt eligibile. Organizația de producători poate contracta orice companie de asigurări al cărei sediu sau reprezentanță se află pe teritoriul Uniunii Europene. Se iau în considerare numai contractele al căror obiect îl face cultura, însă în cazul contractelor „pe exploatație”, se consideră eligibilă numai partea din prima de asigurare care se referă la produsele care fac parte din OCP fructe și legume și pentru care organizația de producători deține recunoaștere. Sunt eligibile contractele care acoperă unul sau mai multe riscuri climatice. Sunt eligibile contractele care acoperă nu numai pierderile individuale ale membrilor, ci și pierderile suferite de organizația de producători ca urmare a scăderii volumului produselor gestionate de organizația de producători. Organizația de producători trebuie să furnizeze copii ale contractelor de asigurare și quantumul primelor; extrasul de cont privind debitul primelor de asigurare; declarația asiguratorului, a organizației de producători și a membrului în care să se precizeze dacă pentru același tip de pierdere s-au acordat și alte despăgubiri.

- **retragerile de pe piață:** compensare financiară pentru produsele nepuse în vânzare în perioadă de criză sau pentru prevenirea acestora. Produsele eligibile pentru retragere sunt cele prevăzute în Anexa IV la Regulamentul nr. 891/2017. Produsele retrase trebuie să respecte cerințele minime prevăzute în Anexa III la Regulamentul nr. 892/2017.
- **recoltarea înainte de coacere:** compensație financiară sub forma unei sume/ha pentru totalitatea produselor recoltate de pe o suprafață dată înainte ca acestea să ajungă la maturitate, în limita sumelor prevăzute în Anexa IV din Regulamentul nr. 891/2017.
- **nerecoltare:** compensație financiară sub forma unei sume/ha pentru toate produsele nerecoltate de pe o suprafață dată în timpul unui ciclu normal de producție, în limita a 90% din nivelul maxim al sprijinului pentru retragerile de pe piață aplicabil pentru alte destinații decât distribuția gratuită.

4. AUTORITĂȚI COMPETENTE ȘI INSTITUȚII RESPONSABILE

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin Direcția Vegetal, este autoritatea competentă pentru elaborarea strategiei naționale și pentru recunoașterea organizațiilor de producători.

Direcțiile pentru agricultură județene și a Municipiului București primesc dosarele de recunoaștere, efectuează controale administrative și la fața locului ale căror rezultate le includ în rapoarte de control pe care le înaintează la nivel central, Direcției Vegetal, care acordă sau refuză recunoașterea ca organizație de producători.

Agenția pentru Plăți și Intervenție în Agricultură, prin Direcția Măsuri de Piață, este instituția responsabilă pentru aprobarea programelor operaționale, a modificărilor acestora și pentru plata măsurilor implementate.

Centrele județene ale Agenției pentru Plăți și Intervenție în Agricultură primesc dosarele privind programele operaționale și efectuează controale administrative și la fața locului privind datele furnizate în programele operaționale. Dosarul și rapoartele de control se transmit la nivel central, unde se evaluează coerența economică a programului operațional și se aprobă sau se respinge programul.

5. DESCRIEREA SISTEMELOR DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Lista indicatorilor comuni de performanță așa cum reies din Anexa II a Regulamentului 891/2017

Acțiuni care au drept obiectiv planificarea producției:

- ✓ cheltuieli (în euro);
- ✓ număr de exploatații care participă la acțiuni;
- ✓ număr de acțiuni realizate;
- ✓ valoarea totală a investițiilor (în euro);
- ✓ evoluția valorii producției comercializate (în tone și în euro/kg);
- ✓ evoluția numărului total de membri ai OP;
- ✓ evoluția suprafeței totale destinate producției de fructe și legume cultivate de membrii OP (în ha).

Acțiuni care vizează îmbunătățirea sau menținerea calității produselor:

- ✓ cheltuieli (în euro);
- ✓ număr de exploatații care participă la acțiuni;
- ✓ număr de acțiuni realizate;
- ✓ valoarea totală a investițiilor (în euro);
- ✓ evoluția volumului producției comercializate care îndeplinește cerințele unui sistem de calitate specific (în tone);
- ✓ evoluția valorii producției comercializate (euro/kg);
- ✓ estimarea impactului asupra costurilor de producție (euro/kg);
- ✓ evoluția numărului total de membri ai OP;
- ✓ evoluția suprafeței totale destinate producției de fructe și legume cultivate de membrii OP (în ha).

Acțiuni care vizează îmbunătățirea comercializării:

- ✓ cheltuieli (în euro);
- ✓ număr de exploatații care participă la acțiuni;
- ✓ număr de acțiuni realizate;
- ✓ evoluția valorii producției comercializate (în tone și în euro/kg);
- ✓ evoluția numărului total de membri ai OP;
- ✓ evoluția suprafeței totale destinate producției de fructe și legume cultivate de membrii OP (în ha).

Acțiuni privind cercetarea și producția experimentală:

- ✓ cheltuieli (în euro);

- ✓ număr de exploatații care participă la acțiuni;
- ✓ număr de acțiuni realizate;
- ✓ număr de hectare implicate;
- ✓ valoarea totală a investițiilor (în euro);
- ✓ număr de noi tehnici, procese și/sau produse noi adoptate de la începerea programului operațional;
- ✓ evoluția numărului total de membri ai OP;
- ✓ evoluția suprafeței totale destinate producției de fructe și legume cultivate de membrii OP (în ha).

Acțiuni de formare profesională (altele decât cele aferente prevenirii și gestionării crizelor) și de promovare a accesului la consultanță:

- ✓ cheltuieli (în euro);
- ✓ număr de acțiuni realizate;
- ✓ număr de zile de formare profesională de care au beneficiat participanții;
- ✓ număr de persoane care au finalizat activitatea sau programul de formare (pe an și pe program operațional);
- ✓ număr de exploatații care au folosit servicii de consultanță;
- ✓ evoluția numărului total de membri ai OP;
- ✓ evoluția suprafeței totale destinate producției de fructe și legume cultivate de membrii OP (în ha).

Acțiuni de prevenire și gestionare a situațiilor de criză:

- ✓ cheltuieli (în euro);
- ✓ număr de acțiuni realizate;
- ✓ promovare și comunicare: modificarea estimată a volumului producției comercializate pentru produsele care fac obiectul activităților de promovare și comunicare (în tone);
- ✓ formare profesională: numărul persoanelor care au finalizat activitatea sau programul de formare;
- ✓ asigurarea recoltei: valoarea totală a riscului asigurat (în euro).
- ✓ Volumul total de producție care face obiectul retragerilor de pe piață (tone)
- ✓ Suprafața totală afectată de recoltare în stare necoaptă sau nerecoltare (ha)

Alte acțiuni:

- ✓ cheltuieli (în euro);
- ✓ număr de exploatații care participă la acțiuni;
- ✓ număr de acțiuni realizate;
- ✓ valoarea totală a investițiilor (în euro);
- ✓ evoluția valorii producției comercializate (în tone și în euro/kg);

- ✓ estimarea impactului asupra costurilor de producție (euro/kg);
- ✓ evoluția numărului total de membri ai OP;
- ✓ evoluția suprafeței totale destinate producției de fructe și legume cultivate de membrii OP (în ha).

5.1. Evaluarea programelor operaționale și obligațiile de raportare ale organizațiilor de producători

Evaluarea programelor operaționale și raportarea stadiului implementării măsurilor din cadrul programelor operaționale se realizează de Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură, în baza informațiilor cuprinse în Anexa Nr. 7 „Monitorizarea și evaluarea programelor operaționale”.

5.2. Monitorizarea și evaluarea strategiei naționale

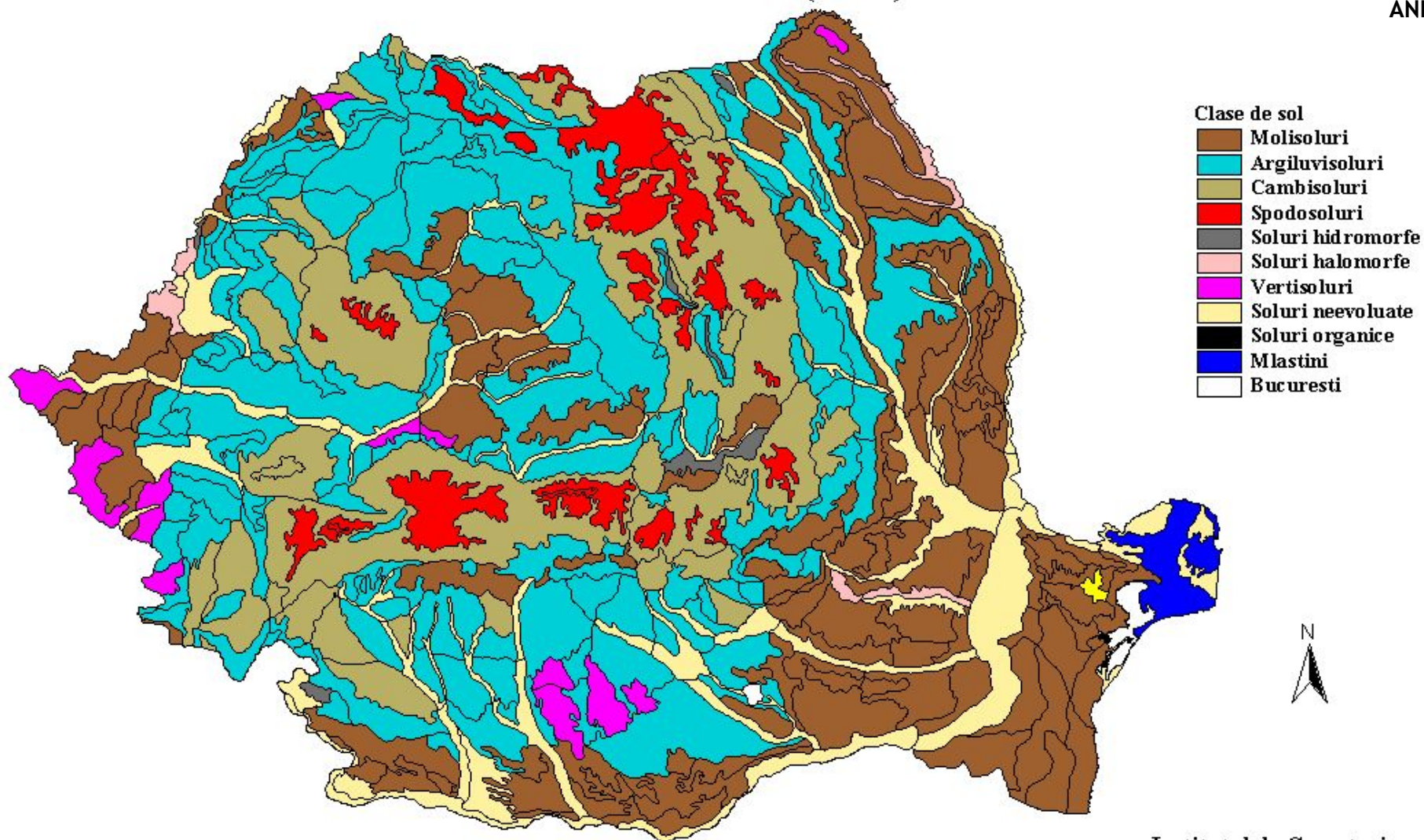
Monitorizarea și evaluarea strategiei naționale se realizează de către direcția de specialitate din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în baza obiectivelor naționale identificate menționate la subcapitolul 2.2.1. „Obiective naționale și prioritizarea lor”.

Indicatorii de impact sunt cei care pot oferi o imagine reală asupra gradului de implementare a strategiei naționale. Aceștia sunt:

- ✓ valoarea producției comercializate de OP/AOP (în Euro);
- ✓ evoluția numărului total de membri ai OP;
- ✓ evoluția suprafeței totale destinate producției de fructe și legume cultivate de membrii OP (în ha).

Harta solurilor din Romania (SRCS)

ANEXA NR. 1

Institutul de Cercetari pentru
Pedologie si Agrochimie - Bucuresti

ANEXA NR. 2 A

Structura exploatațiilor legumicole (suprafața cultivată pe clase de mărime)

a) Exploatații agricole fără personalitate juridică și suprafața cultivată pe clase de mărime a suprafeței agricole utilizate (ha)

Dimensiune (HA)	Sub 0,1	0,1-0,3	0,3-0,5	0,5-1	1-2	2-5	5-10	10-20	20-30	30-50	50-100	Peste100
Legume în câmp	161,81	1041,98	908,18	1927,54	4384,30	8687,56	4435,58	2106,98	607,43	895,01	699,55	644,40
Legume în spații protejate	34,19	227,76	152,32	281,84	460,02	664,92	176,95	37	4,96	15,75	10,50	10,29

INS - Recensământul general agricol 2010 - pag. 50-51

b) Exploatații agricole cu personalitate juridică și suprafața cultivată pe clase de mărime a suprafeței agricole utilizate (ha)

Dimensiune (HA)	Sub 0,1	0,1-0,3	0,3-0,5	0,5-1	1-2	2-5	5-10	10-20	20-30	30-50	50-100	Peste100
Legume în câmp	1,40	6,25	++	13,79	23,55	72,81	111,28	292,30	209,22	414,69	433,49	5400,94
Legume în spații protejate	0,15	1,57	3,16	1,82	10,92	59,94	52,42	60,35	32,86	38,16	109,97	138,89

INS - Recensământul general agricol 2010 -pag. 58-59

ANEXA 2 B

Structura exploatațiilor de pomi fructiferi (suprafața cultivată pe clase de mărime)

a) Exploatații agricole fără personalitate juridică și suprafața cultivată pe clase de mărime a suprafeței agricole utilizate (ha)

Dimensiune (ha)	Sub 0,1	0,1-0,3	0,3-0,5	0,5-1	1-2	2-5	5-10	10-20	20-30	30-50	50-100	Peste 100
Măr	95,34	893,44	1104,25	3179,32	6561,45	12133,26	6753,28	3255,33	1025,12	1298,67	977,79	1648,17
Păr	8,19	82,52	88,78	237,1	520,62	954,79	498,54	164,18	53,21	19,90	67,95	94,95
Prun	126,84	1387,57	1839,38	5532,22	11797,93	21347,53	10101,26	3026,18	651,96	888,33	764,13	861,15
Caise	3,78	34,95	37,50	85,14	118,98	211,44	141,83	116,30	42,74	73,88	108,17	42,87
Cireși+vișin	10,61	77,97	84,18	205,93	425,05	769,22	498,79	244,97	126,72	64,68	144,30	178,20
Arbuști fructiferi	0,86	6,13	7,28	21,82	29,07	72,20	43,82	33,23	29,42	41,16	0,60	62,38

INS – Recensământul general agricol 2010

b) Exploatații agricole cu personalitate juridică și suprafața cultivată pe clase de mărime a suprafeței agricole utilizate (ha)

Dimensiune (ha)	Sub 0,1	0,1-0,3	0,3-0,5	0,5-1	1-2	2-5	5-10	10-20	20-30	30-50	50-100	Peste 100
Măr	1,32	9,22	10,95	27,46	54,47	246,95	284,09	403,38	359,02	790,94	1448,92	12235,82
Păr	0,11	0,74	0,65	4,36	4,33	17,91	20,90	19,45	15,68	116,55	61,76	395,50
Prun	0,47	7,28	7,38	15,93	35,97	121,72	181,98	232,23	109,43	378,37	633,33	6285,03
Caise	0,02	0,22	0,31	0,87	1,66	7,02	14,96	28,28	25,51	34,50	131,03	1735,82
Cireși+vișin	0,11	0,89	0,62	3,35	4,06	18,07	34,94	65,72	39,44	162,83	211,32	2272,88
Arbuști fructiferi	0,06	0	0	0,79	2,94	13,05	21,06	84,94	23,64	30,06	19,72	173,22

INS – Recensământul general agricol 2010

ANEXA NR. 3

Evoluția suprafeței de legume

Specificare	UM	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Suprafața	mii ha	253,4	268,6	267,1	262,7	263,4	258,9	259,0	239,4	239,4	228,1

Sursa: INS- Anuarul Statistic al României, 2007-2013

* Producția vegetală la principalele culturi 2014 INS (31.03.2015)

Evoluția suprafețelor la principalele specii legumicole

Cultura	Specificare	UM	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tomate	Suprafața	mii ha	46,0	51,5	49,1	49,8	51,8	49,7	48,4	43,8	44,2	41,0
Ceapă	Suprafața	mii ha	34,1	35,0	35,2	33,8	33,1	33,1	32,2	30,3	31,2	30,3
Varză	Suprafața	mii ha	46,1	49,0	48,3	47,0	47,0	49,1	55,0	47,8	48,7	46,2
Ardei	Suprafața	mii ha	18,6	20,2	20,0	21,0	20,0	19,9	19,5	18,2	18,4	17,9
Alte specii legumicole	Suprafața	mii ha	108,6	112,9	114,5	111,1	111,5	107,1	103,9	99,3	99,3	92,7

Sursa: INS- Anuarul Statistic al României, 2007-2013

* Producția vegetală la principalele culturi 2014-2015-2016 INS

ANEXA NR. 4

Suprafața serelor, suprafața cultivată cu legume și producția totală de legume obținută

An	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Suprafața totală (ha)	418	668	579	510	486	445	405	422	470	431
Suprafața cultivată* cu legume în ogor propriu (ha)	472	394	489	471	475	390	361	411	408	418
Producția totală de legume**-tone	63,124	74,502	33,796	32,561	39,665	32,532	45,638	57,400	49,014	38,760

*ciclul 1+ciclul 2

**legume în ogor propriu și intercalate

ANEXA NR. 5

Evoluția suprafețelor cu plantațiile pomicole în perioada 2007-2016

Specificare	UM	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013	2014	2015	2016
Suprafața	mii ha	206,0	207,0	205,0	198,6	140,0	142,2	144,1	140,8	138,5	138,0

Sursa: INS- Anuarul Statistic al României, 2007- 2016 cu pepiniere

Evoluția suprafețelor la principalele specii pomicole în perioada 2007-2016

Cultura	Specificare	UM	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013	2014	2015	2016
Măr	Suprafața	mii ha	59,0	54,7	52,6	56,0	52,7	55,4	56,9	56,1	55,8	55,5
Prun	Suprafața	mii ha	76,2	75,3	74,6	69,3	68,2	68,5	68,0	66,6	65,6	65,1
	Producție totală	mii to	372,6	475,3	533,7	624,9	573,6	424,1	512,5	495,3	496,4	512,9
Alte specii pomicole	Suprafața	mii ha	20,8	19,3	18,1	19,1	19,1	18,3	19,2	18,1	17,1	17,4

Sursa: INS- Anuarul Statistic al României, 2007- 2013

Productia la principalele culturi 2014-2016, INS

ANEXA NR. 6 A

PRODUCȚIA POMICOLĂ CA MEDIE PE TREI ANI - 2014-2016 (TONE)

REGIUNI	MĂR	PĂR	PRUN	CIREȘ	PIERSIC	NECTARIN	CAIS	NUC
NORD-VEST	101714	2483	33786	1930	6265	315	1638	1148
BIHOR	12933	793	6882	259	6179	272	1538	26
BISTRITA-NASAUD	33056	996	7949	1007	0	0	36	341
CLUJ	3441	7	2245	100	8	0	14	31
MARAMURES	26806	504	4422	350	0	5	12	478
SATU MARE	11747	95	8022	57	9	35	25	204
SALAJ	13731	88	4266	157	69	3	12	68
CENTRU	44076	885	5055	488	39	0	89	1314
ALBA	3688	166	1318	62	14	0	52	14
BRASOV	1975	57	48	0	0	0	0	5
COVASNA	1483	45	570	73	0	0	0	167
HARGHITA	1662	75	136	44	0	0	0	15
MURES	26959	287	1983	193	10	0	7	825
SIBIU	8308	255	1000	116	15	0	30	288
NORD-EST	59257	3787	13131	5339	13	2	2159	738
BACAU	4476	101	564	218	9	0	28	14
BOTOSANI	10225	849	4679	525	2	0	157	375
IASI	8956	1013	4501	2968	2	0	1970	210
NEAMT	5619	708	934	187	0	0	0	75

SUCEAVA	24271	1093	1384	386	0	0	0	55
VASLUI	5710	23	1069	1055	0	2	4	9
SUD-EST	18720	849	32877	3240	2733	246	2838	377
BRAILA	470	150	481	439	361	6	716	15
BUZAU	10027	507	23937	545	2	6	14	78
CONSTANTA	337	7	890	416	2204	197	1630	183
GALATI	1444	9	589	796	166	17	62	24
TULCEA	99	8	79	0	0	20	177	12
VRANCEA	6343	168	6901	1044	0	0	239	65
SUD- MUNTENIA	90048	6073	95045	1902	127	88	878	480
ARGES	36278	2616	52631	566	10	5	0	204
CALARASI	94	18	62	27	27	6	42	0
DAMBOVITA	45221	2630	28135	499	4	27	43	15
GIURGIU	427	83	247	230	41	19	267	36
IALOMITA	59	8	157	145	32	28	434	3
PRAHOVA	7905	680	13727	414	13	3	27	212
TELEORMAN	64	38	86	21	0	0	63	10
BUCURESTI - ILFOV	310	25	303	254	281	4	268	11
ILFOV	284	25	292	245	265	4	245	11
MUN.BUCURESTI	26	0	11	9	16	0	23	0
SUD-VEST- OLTENIA	20858	1275	71343	1114	86	28	1226	686
DOLJ	1347	0	2705	157	24	15	519	80
GORJ	2420	143	9676	178	0	5	5	163
MEHEDINTI	8882	444	15402	684	10	8	491	154

OLT	688	0	14430	18	43	0	168	11
VALCEA	7521	688	29130	77	9	0	43	278
VEST	13393	508	18213	736	1433	4	695	145
ARAD	3838	277	3120	257	640	1	165	74
CARAS-SEVERIN	5277	93	9655	194	26	0	6	44
HUNEDOARA	1156	31	1561	15	0	3	7	6
TIMIS	3121	107	3877	270	767	0	517	21
TOTAL (tone)	348376	15885	269753	15003	10977	687	9791	4899

Sursa: MADR - date operative (producția din livezi pe rod)

ANEXA NR. 6 (B)

PRODUCȚIA LEGUMICOLĂ CA MEDIE PE TREI ANI - 2014-2016 (TONE)

	TOMATE	VARZA	CASTRAVETI	PEPENI GALBENI SI VERZI	MORCOVI	CEAPA	VINETE	ARDEI
NORD-VEST	54093	121882	20335	15837	30175	29820	12787	15378
BIHOR	10781	21795	3979	9557	3464	3518	3833	4269
BISTRITA-NASAUD	4199	12138	1171	0	2688	4214	1114	986
CLUJ	16413	32312	5218	551	10806	12250	1504	2411
MARAMURES	2651	9170	1364	0	2186	2304	922	1415
SATU MARE	13719	35548	6069	5729	5538	2261	4118	3676
SALAJ	6331	10918	2535	0	5494	5272	1296	2622
CENTRU	44333	92929	14240	3572	34334	44702	7021	11878
ALBA	19725	22659	4482	208	12896	15153	2560	4035
BRASOV	1467	4410	322	0	1410	1941	45	54
COVASNA	552	14750	254	0	2270	3687	11	33
HARGHITA	410	6600	34	0	2459	1995	0	30
MURES	18072	27143	6330	3364	11726	16707	3637	6605
SIBIU	4107	17367	2819	0	3572	5219	7676	1120
NORD-EST	99274	180799	24783	58543	37676	73694	13530	38240
BACAU	17512	27467	2509	1570	5557	11301	1904	8059
BOTOSANI	19113	27510	4781	16063	5950	10656	2582	7107
IASI	28779	35725	5551	27777	10234	17007	3581	8257

NEAMT	9138	21256	2661	1415	4387	9153	1483	3368
SUCEAVA	13012	50299	6847	841	8959	16928	2216	6871
VASLUI	11719	18542	2435	10876	2580	8648	1764	4578
SUD-EST	152319	83594	61269	141932	30182	60272	18814	37147
BRAILA	4108	3403	486	40835	1869	2981	1632	7033
BUZAU	21951	15476	2963	34752	1303	6719	2024	3654
CONSTANTA	13969	9320	1777	4066	8928	12806	1302	1474
GALATI	85697	22045	52558	47598	13192	18901	9891	13937
TULCEA	13024	17263	1839	10093	1625	8909	1636	3400
VRANCEA	13569	16088	1646	4588	3264	9957	2329	7648
SUD- MUNTENIA	132437	297295	22420	86379	20607	56335	32368	46583
ARGES	19211	23182	1694	269	1176	11504	1786	2157
CALARASI	6083	3903	864	4639	998	2314	1207	1209
DAMBOVITA	36034	190665	7695	5245	12572	16630	8969	10121
GIURGIU	21767	21617	4268	5046	693	3788	4701	6505
IALOMITA	13191	17388	2454	54017	2420	3947	9734	19415
PRAHOVA	16521	16802	2744	431	1872	5023	1862	3853
TELEORMAN	19630	23737	2701	16732	875	13129	4289	3323
BUCURESTI - ILFOV	26523	24852	7361	3655	2789	3363	5214	5118
ILFOV	26037	24842	4211	3645	2789	3363	5207	5107
MUN.BUCURESTI	486	10	3151	10	0	0	6	11
SUD-VEST- OLTENIA	108082	138901	19879	153788	15201	45422	19710	35640
DOLJ	35831	43981	4500	111624	2694	10297	3896	8305
GORJ	9016	21277	3303	0	5451	10496	2271	3047
MEHEDINTI	5098	17468	1578	14512	1718	8771	880	2295
OLT	44878	32646	7394	27653	2341	7573	10180	16959

VALCEA	13260	23528	3103	0	2998	8286	2483	5033
VEST	59127	120361	17935	41241	27975	41620	14074	27652
ARAD	34635	49958	8670	19761	12894	14806	6929	13859
CARAS-SEVERIN	2811	4731	1016	0	2792	3516	529	1110
HUNEDOARA	4274	9748	1926	75	3484	5785	1177	2536
TIMIS	17406	55924	6322	21405	8806	17513	5429	10147
TOTAL (tone)	676188	1060613	188222	504947	198939	385228	123518	217636

Sursa: MADR -
date operative

MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA PROGRAMELOR OPERAȚIONALE

Microsoft Office
Excel Worksheet